

# Systemleverandørmøte 2/2011

---

*Tirsdag 13. september 2011 hos Bibliotekenes IT-senter*

## Til stede:

- Bibliotekservice AS: Magnus Vestvoll
- Bibliotek-Systemer AS: Tore Morkemo
- Bibliotekenes IT-senter AS (Bibits): Øystein Reiersen
- BIBSYS: Helge Lysaker og Jan Erik Kofoed
- Nasjonalbiblioteket (NB): Hilde Høgås, Oddrun Pauline Ohren og Torstein Tjelta

**Møteleder:** Magnus Vestvoll

**Referent:** Øystein Reiersen

## Sak 1: Referat fra forrige møte

Referatet fra forrige møte ble gjennomgått.

### Vedtak:

Referatet [http://www.biblev.no/Referat\\_05042011.html](http://www.biblev.no/Referat_05042011.html) ble godkjent med følgende presiseringer:

- **Sak 1** Usikkerhet knyttet til Norgeslån var antagelig knyttet til Bibsys som hentebibliotek. Ser ut til å ha gått seg til nå.
- **Sak 2** Det finnes ikke en norsk profil for OAI-PMH, bare retningslinjer fra Nasjonalbibliotek/Biblioteksøk. WebDewey var tenkt å være egen sak på neste møte, men det mangler fortsatt viktige avklaringer. Bibsys har lagt ned emneportalen. Både et tysk universitet og norsk Wikipedia har vist interesse for dataene. Data er eksportert til Wikipedia.

## Sak 2: Statusrunde

### Bibsys:

Bibsys har ansatt ny direktør og ny leder for produkteierne i Bibsys. Ny direktør er Frode Arntsen og ny leder for produkteierne er Helge Lysaker. Helge Lysaker har tidligere jobbet 15 år som systemarkitekt i Statens lånekasse.

Som et første skritt mot overgang til nytt biblioteksystem har Bibsys tatt i bruk en ny lenketjener fra OCLC. 33 bibliotek bruker den foreløpig.

Bibsys Brage er et verktøy for å publisere og formidle forsknings- og studentarbeider i åpne publiseringsarkiv. BIBSYS Brage har fått 6 nye medlemmer og oppgraderes nå til siste versjon (1.7.1) av DSpace.

Søkesystemet Bibsys Ask betraktets nå som ferdigstilt.

Bibsys har søkt om medlemskap i VIAF-prosjektet og har fått positive signaler til å koble Bibsys Autoritetsregister sammen med VIAF. Nasjonalbiblioteket er også sterkt interessert i VIAF. Det er ennå ikke avklart om hele autoritetsregisteret eller bare den nasjonale delen skal eksporteres til VIAF.

Hovedfokus i Bibsys er på nytt biblioteksystem. For tiden jobbes det primært med konvertering og spesifisering av nasjonale tilpasninger.

## **Bibliotek-Systemer:**

Bibliotek-Systemer har siste halvår jobbet mye med optimalisering av søking og katalogisering.

OAI-PMH er nå installert hos alle Bibliofil-bibliotek. Alle kan i prinsippet slå det på, men det er et produkt som må bestilles av det enkelte bibliotek.

## **Nasjonalbiblioteket:**

2 personer jobber nå med å gå gjennom konverteringsregler mellom MARC21 og NORMARC. De prøver ut USEMARCON. Nasjonalbiblioteket tar sikte på at resultatet blir en fil med regler, ikke en Webservice.

***Jan Erik og Magnus kommenterte at det har ligget litt i premissene at NB skulle etablere en Webservice for konvertering. NB ble bedt om å vurdere dette på nytt.***

Nasjonalbiblioteket ønsker at norsk WebDewey skal bli tilgjengelig for norske bibliotek og at data skal bli tilgjengelig for systemleverandører. Det pågår avklaringer av rettigheter til dette.

Det er mye trykk på å lansere første versjon av Biblioteksøk. Nytt brukergrensesnitt er ferdig. Planen er at utviklingen av første versjon av Biblioteksøk skal avsluttes 16. september og at Samkatalogen skal slås av ca 1. november. Alle Bibsysbibliotekene er på plass i Biblioteksøk. Bibliofilbibliotekene er også på plass, blant dem 22 som ikke har levert til Samkatalogen. ALEPH-bibliotek leverer data med ftp, og det vil også Mikromarc 2-bibliotek gjøre. Eksport fra Mikromarc 3 og Tidemann via OAI-PMH ser ut til å komme på plass i høst.

Nasjonalbiblioteket har fått tilgang til Ønskebokdata i en Access-database. Databasene inneholder en tabell med informasjon om anmelderne. Anmelderne ble ikke vist i Ønskebok, og bør anonymiseres. Når det er gjort kan biblioteksystemleverandørene få tilgang til data. Nasjonalbiblioteket gir beskjed på [systemleverandorene@biblev.no](mailto:systemleverandorene@biblev.no) når dette er klart.

## **Bibliotekenes IT-senter:**

Bibliotekenes IT-senter har integrert en SRU-klient mot Mikromarc 3. Release er planlagt i november. Det er et problem Bibsys SRU-tjener ikke støtter NORMARC og Norzig Holding. Den kan derfor vanskelig erstatte Z39.50-tjeneren fullt ut i fjernlånsammenheng. Bibits vil våren 2012 likevel se på om SRU mot Bibsys kan danne utgangspunkt for NILL-bestillinger.

Bibliotekenes IT-senter er i slutfasen av utviklingen av en OAI-PMH-tjener for Mikromarc 3. Det gjenstår litt utvikling og mye testing, men det tas sikte på release i november. OAI-PMH-tjener blir produkt som må bestilles særskilt.

## **Bibliotekservice:**

Bibliotekservice har bygd OAI-PMH-server på Tidemann 5. Tidemann 5 vil rulles ut i oktober/november. Det er et problem å finne et bibliotek med passe databasestørrelse til en betatest.

Bibliotekservice møter jevnlig konflikter mellom NILL og epostpolicy hos lokale IT-avdelinger.

## Sak 3: Bibsys og nasjonalt utvekslingsformat for bibliografiske data

I møte i Den norske katalogkomité 9. november 2009 ble det fattet følgende vedtak:

På grunnlag av erfaringene som er gjort mht. tap av data ved overgang til MARC 21 som norsk utvekslingsformat, og anbefalinger fra systemleverandørene, anbefalte Den norske katalogkomité Nasjonalbiblioteket å gjøre om på vedtaket fra 2006 om MARC 21 som nasjonalt utvekslingsformat (se sak 6/09). Vedtaket er nå omgjort. Komitéen diskuterte hvilke konsekvenser dette har og hvordan det skal arbeides videre med saken.

### *Dette innebærer:*

1. Både NORMARC og MARC 21 kan benyttes til utveksling av bibliografisk informasjon i Norge.
2. NORMARC vedlikeholdes fortløpende ved behov, ifølge endringer i MARC 21 og innspill fra bibliotekmiljøene og systemleverandørene i Norge.
3. MARC 21 benyttes ved utveksling med utlandet og mellom norske bibliotek som ønsker å utveksle informasjon i dette formatet.
4. Nasjonalbiblioteket har ansvar for konverteringstabeller mellom NORMARC og MARC 21 begge veier, og sørger for verktøy for konvertering til bruk for systemleverandørene.
5. MARC 21 oversettes ikke til norsk.

BIBSYS ønsker å signalisere følgende holdning til nasjonalt utvekslingsformat for bibliografiske data:

- Primært utvekslingsformat i nytt biblioteksystem blir MARC 21.
- BIBSYS har som strategi å støtte internasjonale og nasjonale standarder der dette er praktisk og økonomisk gjennomførbart.
- Det nye biblioteksystemet Webscale Management Services (WMS) fra OCLC leveres med tjenesteorientert arkitektur (SOA). BIBSYS vil utnytte dette for å kunne implementere norske utvidelser, deriblant støtte for NILL og nasjonalt lånekort (inkl. NLR).
- Forutsatt at NB (eller andre) leverer egnete konverteringsverktøy mellom MARC 21 og NORMARC, vil BIBSYS arbeid for å implementere disse verktøyene i det nye biblioteksystemet slik at støtte for NORMARC kommer på plass. Dette vil kunne omfatte NILL og SRU.
- Z39.50-tjener leveres ikke som en del av WMS og må vurderes separat og i konkurranse med SRU-tjener.

Som kommentar til BIBSYS sin redegjørelse ble det påpekt at det er problematisk at BIBSYS ikke leverer utlånsdata i form av NorZIG holdings i responsen fra SRU-tjeneren. Dette er et større problem enn at responsen er i MARC 21. BIBSYS vil se om det kan finnes løsninger for dette.

## Sak 4: Nytt medlem i biblioteksystemleverandørgruppa

Biblioteksystemleverandørene har fått en henvendelse fra Libriotech om medlemskap i gruppa.

### **Vedtak:**

Magnus Enger i Libriotech tas opp i Biblioteksystemleverandørgruppa. Tore oppdaterer e-postlista med adressene til Magnus og Helge Lysaker, Bibsys. Tore oppdaterer mandatet i forhold deltagere og sirkulasjon av møtarrangør og sekretariat. Nye medlemmer føyes til på slutten av disse roterende listene.

## Sak 5: NILL og fornyelser av fjernlån

Dette var en oppfølging av sak 5 fra forrige møte. Bibsys planlegger fortsatt å utrede internasjonale alternativer til NILL til møtet våren 2012. E-post-diskusjon om flytting av NILL til WebServices er ikke kommet i gang. Biblioteksystemleverandørene tar sikte på å ha beslutningsgrunnlag for å vurdere ny versjon av NILL eller ny fjernlånsprotokoll med norsk profil til møtet våren 2012.

### Vedtak:

- Hver leverandør oppnevner en kontaktperson for å diskutere/utrede flytting av NILL til WebServices før neste møte. Tore Morkemo oppretter en e-postliste for slik diskusjon. I den forbindelse vurderes det også å utvide NILL med meldinger for fornyelser av fjernlån.
- Bibsys utreder internasjonale alternativer til NILL til møtet våren 2012.

## Sak 6: Nasjonalt lånerregister og e-bøker

Dette var en oppfølgingssak fra forrige møte (sak 10). Bibliotekenes IT-senter er i ferd med å inngå avtale om teknisk drift av løsningen BS Weblån for Biblioteksentralen, og kjenner derfor planene godt. Han har inntrykk av at Biblioteksentralen kan tilpasse seg vedtaket fra forrige møte om at lånerne Id' i Bokskya ikke lagres i Nasjonalt lånerregister. Denne koblingen kan etableres utenfor Nasjonalt lånerregister.

Øystein har, som vedtatt i forrige møte, rettet en henvendelse til Datatilsynet om å bruke Nasjonalt lånerregister til autentisering i forbindelse med utlån av e-bøker. Svar fra Datatilsynet er tidligere videresendt Biblioteksystemleverandørene på epost. Essensen ser ut til å være at sluttbruker må informeres om autentiseringen og akseptere den, for eksempel i forbindelse med at den utføres. Hvis en ny part skal behandle personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige, skal databehandleravtale inngås.

Tore sier at Bibliotek-Systemer, som Databehandlingsansvarlig, er villig til å tilrettelegge Nasjonalt lånerregister for autentisering for lån av ebøker. Men Tore er betenkt over at et betydelig antall lånere som ikke har Nasjonalt lånekort da kan miste muligheten til å låne ebøker. 40% av lånerne ved Deichman, 30 % av lånerne ved Drammensbiblioteket og 20% av lånerne ved Trondheim folkebibliotek har i dag lokale kort. En løsning kan være å lage likt fungerende autentiseringsrutiner mot Nasjonal lånerregister og de enkelte systemer, og la bibliotekene velge hvordan autentiseringen skal foregå.

### Vedtak:

- Det tillates at løsningen BS Weblån autentiserer mot Nasjonalt lånerregister. Det forutsettes at sluttbruker gis tilstrekkelig informasjon, og aktivt aksepterer autentiseringen.
- Autentisering mot Nasjonalt lånerregister skal foregå ved at det lages en særskilt WebService for formålet. WebServicen skal motta Nasjonalt lånernummer, PIN og en liste over biblioteknumre som argument. Tjenesten returnerer Ja hvis bruker er tilknyttet minst ett av biblioteknumrene på lista, ellers nei.
- Biblioteksentralen bør finansiere utviklingen av ny WebService, og relevant autentisering for bruk av WebServicen.
- Biblioteksentralen oppfordres til å la det enkelte bibliotek/konsortium selv velge om autentisering skal skje mot Nasjonalt lånerregister eller lokalt/lokale lånerregistre. Biblioteksystemleverandørene bør evt. lage likt fungerende autentiseringstjenester.

## **Sak 7: Eventuelt**

Det var en kort ordveksling om at Norzigs møte mandag 12. september var avlyst på bakgrunn av liten påmelding. Det foregår mye arbeid med SRU og OIA-PMH-tjenere og klienter hos Biblioteksystemleverandørene for tiden, ikke minst pga Nasjonalbibliotekets Biblioteksøk-prosjekt. Biblioteksystemleverandørene mener derfor at arbeidet med norske profiler for SRU og OAI-PMH er viktig, og håper at møtet om 6 måneder finner sted.

***Neste møte: Tirsdag 7. mars kl. 1000 hos Bibliotekservice i Drammen***